

Liguori Szent Alfonz Szűz Mária erényei

Mű a Pázmány Péter Elektronikus Könyvtár (PPEK)
– a magyarulvű keresztény irodalom tárháza – állományában.

Bővebb felvilágosításért és a könyvtárral kapcsolatos legfrissebb hírekért
látogassa meg a <http://www.ppek.hu> internetes címet.

Impresszum

Liguori Szent Alfonz
Szűz Mária erényei

Nihil obstat
Carolus Szitkey Societatis Salesianae
censor dioecesanus

Imprimatur. No. 7615/1939
Vacii die 21-a Decembris 1939
† Stephanus
Episcopus Vaciensis

A könyv elektronikus változata

Ez a publikáció az azonos című könyv második kiadásának elektronikus változata. A könyv 1939-ben jelent meg a Szalézi Művek *Lelkiélet Kiskönyvei* sorozatának 2. köteteként a Szalézi Művek kiadásában. Az elektronikus kiadás engedélyét a Szalézi Szent Ferenc Társasága – Don Bosco Szaléziak adta meg. Ezt az elektronikus kiadást a Pázmány Péter Elektronikus Könyvtár elvei szerint korlátlanul lehet lelkipásztori célokra használni. Minden más jog a szaléziaké.

A könyv szövegét Dobai István vitte számítógépbe.

Tartalomjegyzék

Impresszum.....	2
Tartalomjegyzék	3
Bevezetés	4
I. Mária alázatossága.....	5
II. Mária isten iránti szeretete	8
III. Mária felebaráti szeretete.....	11
IV. Mária hite.....	13
V. Mária reménye	15
VI. Mária tisztasága	16
VII. Mária szegénysége	18
VIII. Mária engedelmissége	20
IX. Mária béketűrése	22
X. Mária imádságszeretete	24

Bevezetés

Szent Ágoston mondja, hogy ha a szentek biztosabb s hatalmasabb segélyére akarunk szert tenni, követnünk kell őket, mert ők bizonyára készíttve érzik magukat az érettség való imádságra, ha látják törekvésünket, hogy életükben gyakorolt erényeiket kövessük.

Midőn a szentek Királynéja, a mi hatalmas szószólónk, Mária megment valamely lelket az ördög karjaiból és ismét kiengesztelte Istennel, akkor egyúttal azt is akarja, hogy az a lélek ezentúl kövesse őt; mert egyébként nem gazdagíthatná kívánsága szerint kegyelmekkel, hiszen bűnös életével ellene szegülne. Azért mondja Mária boldognak azt, ki követésén fáradozik: „Most tehát fiaim, hallgassatok engem: Boldogok, akik megőrzik utaimat.” (Péld 8,32)

Aki szeret, az vagy hasonló már szerelmeséhez, vagy igyekszik azzá lenni, amint a latin közmondás mondja. A szeretet szeretetre lel, vagy szeretetet ébreszt.

Azért int bennünket Szent Jeromos, hogy ha már valóban szeretjük Máriát, akkor kövessük is, mert ez a legnagyobb szolgálat, melyet iránta tanúsíthatunk: Kedveseim, tiszteljétek Máriát, akit szerettek, mert csak akkor szeretitek, ha követni is igyekeztetek, akit szerettek.

Richard pedig azt mondja, hogy Máriának csakis azok az igazi fiai és csakis azok érdemlik meg e szép nevet, akik úgy törekszenek élni, mint ahogyan ő élt: Mária fiai az ő követői. A fiú igyekezzék tehát, – mondja Szent Bernát – hogy kövesse anyját, ha kegyét óhajtja; mert ha látja az anya, hogy anyát megillető módon tiszteli őt a fiú, ő is úgy bánik majd vele s úgy kedveli, mint fiát.

Bár az evangéliumokban csak kevés följegyzést találunk Szűz Mária erényeiről, mégis föltalálható bennük az, hogy Mária teljes volt kegyelemmel; ebből pedig eléggé kitetszik, hogy minden erénnyel ékeskedett, mégpedig hősi fokban.

Szent Tamás mondja, hogy a többi szentek egy-egy különös erényben tűntek ki. Az egyik tiszta, a másik alázatos, a harmadik irgalmas és könyörületes volt, de a Boldogságos Szűz Mária tökéletes volt minden erényben s azért mint példakép állhat mindnyájunk előtt.

Szent Ambrus szintén ezt tanítja: egyedül Mária élete volt olyan, hogy elégséges minta mindenki számára. Azért int is bennünket: Példaképül lebegjen szemetek előtt Mária szüzessége és élete, amelyben számunkra az összes erények példája ragyog. Tekintsétek csak vándorlástok mintájának s ismerjétek föl rajta, mit kell javítani magatokon, mit kell kerülnötök, mit kell elsajátítanotok.

Mivel a szentatyák tanítása szerint minden erény alapja az alázatosság, azért mi is azt vegyük fontolóra elsősorban, hogy mily nagy volt Isten szent anyjának alázatossága.

I. Mária alázatossága

Az alázatosság, – úgymond Szent Bernát, – az erények alapja és őrzője. S méltán, mert alázatosság nélkül egyetlen más erény sem találhat állandó helyet a lélekben; sőt ha minden erény feltalálható volna is, mind futva futnának, mihelyt az alázatosság eltávozik.

Az Isten – írja Szalézi Szent Ferenc Chantal Szent Franciskához – az Isten oly annyira szereti az alázatosságot, hogy mihelyt meglátja, azonnal odasiet.

Krisztus eljövetele előtt ismeretlen volt ez az oly szép és oly szükséges erény; Isten Fia azért jött a földre, hogy bennünket megtanítson reá, s akarta, hogy különösen ebben igyekezzünk nyomdokába lépni. Tanuljatok tőlem, mert szelíd vagyok és alázatos szívű. (Mt 11,29) Mária volt Krisztus legelső és legtökéletesebb tanítványa az összes erényekben, kiváltképpen ez volt alázatosságában, amellyel megérdemelte, hogy minden teremtmény fölé emeltessék. Szent Mechtildis kijelentésben is részesült, amely szerint az alázatosság volt az első erény, melyet Mária már kora gyermekségétől fogva kiváló gonddal ápolt magában.

A szívbeli alázatosság első ténye, hogy alacsony véleményt tápláljunk önmagunk felől.

Mária oly alacsonyan vélekedett magáról, hogy Szent Mechtildis látomásai szerint, bár jól tudta, hogy sokkal gazdagabb másoknál kegyelem dolgában, mégis soha senkinek elébe nem tette magát.

Rupert apát pedig a Szentírás e szavainak: „Megsebesítetted szívemet, én húgom, jegyesem ... nyakad egy hajfürtjével,” (Én 4,9) magyarázása közben azt mondja, hogy a jegyes hajfürtje az alacsony vélekedés, melyet Mária önmaga felől tartott s mellyel szíven találta Istenét.

Természetesen bűnösnek azért nem tarthatta magát a Boldogságos Szűz, mert hiszen Szent Terézia szerint az alázatosság: igazság. Mária pedig tudta, hogy Istent soha meg nem bántotta; el kellett ismernie, hogy Istentől több kegyelmet kapott, mint más teremtmény, mert hisz az alázatos lélek az Úrtól nyert kiváló kegyelmeket már csak azért is elismeri, hogy magát így jobban megalázhassa; az Istennek anyja pedig Istenének végtelen hatalma s jósága felől bírt mély ismerete alapján csak még jobban felfogta alacsnyságát s azért jobban meg is alázta magát, mint mások.

Mária az Énekek Énekének jegyesével így kiáltott fel: „Ne nézzetek úgy rám, hogy feketés vagyok, mert a nap vette el színemet!” (Én 1,5) Szent Bernát magyarázata szerint vele így szólt: „Ha Istenhez közeledem, úgy találom, hogy fekete vagyok.” S ez azért volt, teszi hozzá Szent Bernardin: Mivel a Boldogságos Szűz mindenkor az isteni Felséghez viszonyítja az ő semmiségét.

Miként a koldusasszony, akit gazdagon felöltöztettek, de azért még sem lesz büszke, hanem jótévője előtt csak még mélyebben megalázkodik, mivel az ezzel a szegénységére emlékeztette; úgy Mária is, minél több kegyelmet kapott, annál jobban megalázkodott, mivel ezek arra emlékeztették, hogy minden Isten adománya.

Azért szólt így Szent Erzsébet szent benedekrendi apácához: Tudd meg, hogy én igen nyomorultnak s az isteni kegyelmekre méltatlannak tartottam magamat. Azért mondja Sziénai Szent Bernardin: „Miként nem volt teremtmény, ki Istennek Fia után magasabb kegyelem-méltóságra jutott volna, mint Mária, úgy nem volt még, ki az alázatosság örvényébe mélyebben alászállott volna.”

Az is alázatosságra vall, ha az Istentől kapott égi ajándékokat takargatjuk.

Mária el akarta titkolni Szent József előtt, hogy Istenanyává lett, bár szükségesnek látszott annak kinyilatkoztatása, hogy általa legalább megőrizze szegény jegyesét a tisztaságában való kételkedéstől s nyugtalankodástól. És valóban, így is volt, mert Szent József egyrésztől nem kételkedhetvén Mária szüzességén, másrésztől a titkot sem fejthetvén meg, már-már azon gondolkozott, hogy elbocsátja őt (Mt 1,19), hogy így zavarából meneküljön és minden esélytől

bizton maradjon; s ha az angyal ki nem jelenti, hogy jegyese a Szentlélektől fogant, bizonynal el is bocsátja.

Az alázatos azt sem akarja, hogy dicsérjék, mert legfőbb óhajta, hogy minden tisztelet Istené legyen.

Ezért Mária, amikor Gábiel főangyal köszöntötte s dicsérte, megzavarodott. Éppen úgy, mikor Szent Erzsébet mondta neki: „Áldott vagy te az asszonyok között. – Honnét vagy az nekem, hogy az én Uram anyja jöjjön hozzám? És boldog vagy, ki hittél. (Lk 1,42.43.45) Mária legott Istenre hárított minden dicséretet és alázatos énekszóval felelt: „Magasztalja az én lelkem az Urat.” Mintha csak azt mondaná: Erzsébet, te engem dicsérsz, de én Uramnak adom a dicséretet, mert csakis egyedül őt illeti a tisztelet s dicséret. Te azon csodálkozol, hogy hozzád jöttem, én meg bámulom Istennek mérhetetlen jóságát, mert csak egyedül őbenne lelem minden örömet. És örvendez lelkem az én üdvözítő Istenemben. Te fennen magasztalod hitemet, de én Istent dicsőítem, mert ő magasztalta fel olyannyira az én semmiségemet: Mert megtekintette szolgálójának alázatosságát. (Lk 1,46.47.48)

Azért mondotta Szent Brigittának is: Miért aláztam meg magamat oly mélységesen? Miért érdemeltem ki oly nagy kegyelmeket? Csak azért, mert tudtam és felgondoltam, hogy önmagamtól semmim sincs és semmi vagyok. Nem akartam azért a magam dicséretét, hanem csak az adományozót és teremtőt.

Szent Ágoston Mária alázatosságának szemléletekor felkiált: Ó valóban boldog alázatosság, mely Istent szült az embereknek, megnyitá a mennyeket és megszabadítá a lelkeket a pokoltól.

Az alázatos inkább szolgálni akar; azért Mária sem vonakodott három hónapon át szolgálni Erzsébetnek. Azért mondotta Szent Bernát: Csodálkozott Erzsébet, mikor Mária eljött, de még inkább, hogy szolgálni s nem magát kiszolgáltatni jött.

Az alázatosak visszavonulnak és az utolsó helyet választják, s íme, Mária is, mint Szent Bernát említi, midőn Fia Szent Máté elbeszélése szerint (Mt 12,46) egy házban tanított s ő vele beszélni óhajtott, nem bátorzkodott oda belépni előzetes engedélye nélkül: Megállt kívül, nem zavarta meg anyai tekintélyével őt beszédében, sem a házba, hol Fia szólott, nem lépett be.

Alázatosságára vall az is, hogy az étteremben együtt imádkozván az apostolokkal az utolsó helyet foglalta el, mert Szent Lukács így ír: „Ezek mindnyájan állhatatosak valának az imádságban, az asszonyokkal és Máriával, Jézus anyjával. (ApCsel 1,14) Ne gondoljuk a világért se, mintha Szent Lukács nem ismerte volna az Isten szent Anyjának magas méltóságát, mivel akkor az első helyen kellett volna említenie; ő nem, hanem kénytelen volt így írni, mivel Mária a teremben csakugyan a legutolsó helyet foglalta el, az apostolok és asszonyok után ült, és Szent Lukács az ülésben való sorrendet akarta megtartani.

Azért mondja Szent Bernát: Méltán lett az utolsó elsővé, mivel mindenki előtti lévén, a legutolsóvá lett.

Végül az alázatosak kedvelik a megvetést, azért Máriáról sem olvassuk, hogy ott lett volna, mikor virágvasárnapon Jézust nagy tisztelettel s pálmaággal kezében kísérte Jeruzsálembe a sokaság; míg ellenben el nem tudott maradni s megjelent szent Fiának halálakor a Kálvárián és örömet kitette magát annak a gyalázatnak, mely érni szokta az anyákat, kiknek fia gonosztevéként csúfos halállal kényszerül megválni az élettől.

Ezért mondotta Szent Brigittának: Van-e megvetendőbb valami, mint bolondnak tartatni, nélkülözni mindent, magát méltatlanabbnak hinni mindenkinél? Pedig ilyen volt, leányom, az én alázatosságom, ez volt az én örömöm, ez az én összes akaratom, mert én még csak rá sem gondoltam arra, hogy Fiamon kívül másnak is tesse.

Tisztelendő Folignói Paula egy elragadtatásban megtudta, hogy mekkora volt a szent Szűznek alázatossága. Mikor ezt elmondotta lelki atyjának, a bámulattól mintegy magánkívül így szólt: Ó mily nagy a Madonna alázatossága, atyám! Én azt hiszem, Mária alázatosságával egybevetve nincs is alázatosság e világon.

Szent Brigitta pedig az Úr jóvoltából két nőt látott, kiknek egyike csupa hiúság és pompa volt: Ez – úgymond az Úr – a kevélység; a másik pedig, az a lesütött szemű, mindenki iránt szolgálatra kész, kinek elméje egyedül Istennel foglalkozik, és el van telve semmiségének tudatával, ez a másik, akit látsz, az alázatosság, Mária. Isten ezzel azt akarta kijelenteni, hogy a Boldogságos Szűzanya oly alázatos volt, hogy az alázatosság mintaképének volt tekinthető.

Kétségbe nem vonható, hogy a bűn által megromlott természetünknek, mint Nissai Szent Gergely is mondja, egyetlen erény gyakorlása sem esik oly nehezebbre, mint az alázatossáé. De ez mit sem segít, mert bizony nem lehetünk Máriának igaz gyermekei, hacsak alázatosak nem vagyunk. Ha nem vagy képes követni az alázatosnak szüzességét – úgymond Szent Bernát, – kövesd a szűznek alázatosságát.

Utálja a gögöst és csak az alázatost hívja magához: „Ha kicsiny valaki, jöjjön hozzám!” (Péld 9,4)

„Mária az alázatosság köpenye alatt megvédelmez minket,” – mondja Richárd. Maga az Isten szent Anyja is kijelentette ezt Szent Brigittának, mert így szólt: „Jöjj hát te is leányom és rejtőzzél köpenyem alá; az én alázatosságom e köpeny. Jó az elmélkedés – fűzte tovább – e köpenyről, alázatosságomról, meleget tart ez; de miként a köpeny nem tart meleget, hacsak nem hordozzuk éspedig valóban is, nem pusztán gondolatban; éppen így az alázatosságom sem használhat senkinek, hacsak nem igyekeznek azt követni, öltözködjél föl tehát leányom – végzé szavait, – ebbe az alázatosságba!”

Ó mennyire kedveli Mária az alázatos lelkeket! „Ismeri a Szűz és szereti az őt szeretőket, – úgymond Szent Bernát – és közel van azokhoz, kik őt segítségül hívják; főleg mégis azokhoz, akiktől látja, hogy hozzá hasonlókká lettek a tisztaságban és alázatosságban.” Azért a szent mindenkit, kik szeretik Máriát, felszólít, hogy legyenek alázatosak: „Ha szeretitek Máriát, vetélkedjétek ezért az erényért!”

Martino d’Alberto, jezsuita atya, Mária iránt való szeretetből a házat szokta volt söpörni és összeszedte a szemetet. Egy alkalommal, mint P. Nierenberg elbeszéli, megjelent neki Isten szentséges Anyja és mintha a neki tett szolgálatért mondott volna köszönetét, így szólt: Ó mily kedves nekem ez az irántam való szeretetből végzett alázatos cselekmény!

Lehetetlen tehát, én Királynőm, hogy igaz fiad lehessenek, hacsak alázatos nem vagyok. De nézd, bűneim a mellett, hogy Uram ellen való hálátlanságra ragadtak, még kevélyé is tettek! Ó én Anyám, ments meg engem! Légy velem és a te alázatosságod érdemeiért nyerj nekem alázatosságot, hogy így igaz fiaddá legyek. Amen.

II. Mária isten iránti szeretete

„Ahol nagyobb a tisztaság, ott nagyobb a szeretet,” – mondja Szent Anzelm. Minél tisztább a szív, minél kevesebb a kívánsága, annál több fér bele az Isten iránti szeretetből. Mivel Mária oly alázatos, oly magamagától ment volt, azért el is telt isteni szeretettel olyannyira, hogy Szent Bernát szerint ő egymagában is jobban szerette Istent, mint az összes angyalok és emberek. „Minden teremtményt fölülmúlt a szeretetten Fia iránt.” Helyesen nevezi tehát őt Szalézi Szent Ferenc „a szeretet királynőjének.”

Isten parancsot adott, hogy az ember őt teljes szívéből szeresse: „Szeresd a te Uradat, Istenedet teljes szívedből.” (Mt 22,37) „Teljesen és tökéletesen – úgymond Szent Tamás – csak az égi hazában teljesül ez a parancs; követik ugyan e földi vándorúton is, de tökéletlenül.” Nagy Szent Albert azonban azt a megjegyzést teszi erre, hogy nem volna célszerű és bölcs intézkedés Isten részéről, ha oly parancsot adna ki, amelyet senki emberfia tökéletesen nem teljesítené; már pedig így állana a dolog, hacsak az Isten szent Anyja azt a legtökéletesebben nem teljesítette volna, így szól: „Vagy teljesítette e parancsot valaki, vagy senki se: ha valaki, tehát a Boldogságos Szűz.”

Megerősíti ezt Richard a S. Victore is: „Emánuelünk Anyja az erények minden nemében a legeslegtökéletesebb vala. Vajon ki teljesítette valaha így az első parancsot: szeresd a te Uradat, Istenedet teljes szívedből? Az isteni szeretet olyannyira izzott őbenne, hogy semmiféle tökéletlenségbe sem eshetett.”

„Az isteni szeretet – úgymond Szent Bernát – nem csupán megsebezte Mária szívét, hanem olyannyira áthatotta, hogy annak legkisebb részecskéje is eltelt szeretettel: – miért is tökéletlenség nélkül teljesíté ezt az első parancsot: teljes szívből, teljes lélekből, teljes erőből szeretett és kegyelemmel teljes vala.”

Igazán elmondhatta tehát Mária: Én az én szerelmesemé vagyok, egészen átadtam magamat neki és ő is egészen nekem adta magát: „az én szerelmesem az enyém és én az övé.” (Én 2,16) „Sőt még a szeráfok is bátran alászállhattak az égből, hogy szeretetet tanuljanak Mária szívéből” – úgymond Richárd.

Isten, aki pedig az Írás szerint maga a szeretet, (1Jn 4,16) azért jött e földre, hogy mindnyájunkban lángra gyújtsa az isteni szeretetet; de egy szívet sem borított úgy lángba, mint az ő Anyjának szívét; ez ugyanis ment lévén minden földi vonzalomtól, a legfogékonyabb volt e boldogító szikra fellángoltatására; miként Szent Jeromos is mondja: „Teljesen lángba borította őt az isteni szeretet úgy, hogy nem volt benne semmi világi valami, ami az ő érzelmeit elhomályosította volna, hanem folytonos lángolás és a túlradó szeretet okozta ittasság.”

Tűzláng volt azért Mária szíve, miként írva nagyon: „Annak lobogása tűz és lángok lobogása.” (Én 8,6) Tűz az – úgymond Szent Anzelm, – mely a szeretet által bensőleg ég és lángol, de az erények gyakorlása által külsőképpen is nyilvánul. Mária e földön is karjaiban hordozta Jézust és azért róla igazán elmondható: Ignis gestans ignem – tüzet hordó tűz, természetesen nem olyan értelemben, mint Hippokrates asszonyáról írják, ki valóságos természetes tüzet vitt kezében.

Szépen mondja Szent Ildefonz: „A Szentlélek, mint tűz a vasat, egészen átizzította Máriát úgy, hogy benne csak a Szentlélek lángja látszott, és csakis az Isten szeretetének tüze volt észrevehető.”

Azt mondja Villanovai Szent Tamás, hogy a Szentséges Szűz szimbóluma (előképe) volt az égő csipkebokor, melyet Mózes látott, anélkül, hogy elégett volna. Ugyanez okból Szent János is őt látta – úgymond Szent Bernát – a napba öltözött asszonyban: „És nagy jel tűnik fel az égen: egy asszony, kinek öltözete vala a nap.” (Jel 12,1) Mert Mária annyira egyesült Istennel a szeretet által, hogy jobban teremtmény már nem egyesülhet Istennel. Méltán mondjuk tehát

Máriát napba öltöztöttek – úgymond – mert behatolt az isteni bölcsesség mélységébe hihetetlen fokban úgy, hogy amennyire személyi egyesülés nélkül a teremtmény mivolta szenved, elmerülni látszott ama megközelíthetetlen fényben.

Szent Bonaventúra állítása szerint a szentséges Szűzet sosem kísértette a pokol, mert: miképpen a nagy tűz távol tartja a legyeket, úgy messze tovaűzte Mária szeretettől teljesen lángadózó szíve őtől az ördögöket úgy, hogy sohasem merészeltek közeledni hozzá. Rettenetes volt a Szűz a sötétség fedelmei előtt, olyannyira, hogy nem bátorkodtak sem hozzámenni, sem őt kísérteni, a szeretet lángjai visszariasztották őket.

Maga Mária is kijelentette Szent Brigittának, hogy e földi zárandokságában nem volt más gondolata, más óhaja, más öröme, mint az Isten: „Csakis Istenre gondoltam, semmi sem tetszett nekem, csakis Isten.” Éppen azért az ő áldott lelke már e földön is csaknem mindig szemlélte Istent és a szeretetfohászok szinte megszámlálhatatlanul sokszor törtek föl kebléből, miként P. Suarez írja. De nekem sokkal jobban tetszik, amit Bernardino da Bustis mond, hogy Mária nem küldöztette egymásután a szeretetfohászokat, mint más szentek, hanem Istennek különös kegyelmével állandóan és folytonos szeretetgerjedelemmel szerette Istent.

Ez a királyság mindig az isteni napra irányozta éles szemeit úgyannyira, hogy az élet cselekményei nem akadályozták szeretetében, sem a szeretet nem gátolta cselekvéseiben, miként Damian Szent Péter mondja: a munkálkodás nem kisebbítette a szemlélődést, sem a szemlélődés nem maradt el a cselekvéstől. A kiengesztelődés oltára Máriának volt eszerint előképe – úgymond Szent Germanus – mert azon sem aludt ki a tűz sem nappal, sem éjjel.

Még az alvás sem akadályozta Máriát Istennek szeretetében. Összüleinknek meg volt adva ez a kiváltság, míg az ártatlanság állapotából ki nem estek, miként azt Szent Ágoston állítja: „Oly boldog vala az alvók álma, mint a virrasztók élete.” Ezt tehát semmi esetre sem tagadhatjuk meg Isten szent Anyjától, s azért igen helyesen Suarez, Rupert apát Szent Bernardinnal és Szent Ambrussal meg is adják neki ezt a kiváltságot. Szent András így ír Máriáról: „Bár nyugodott a teste, lelke és szíve virrasztott.”

Beigazult tehát rajta, mit a Bölcs mondott: „Világa nem aluszik el éjjel.” (Péld 31,18) Mikor boldog teste enyhe álm által megszerezte a szükséges erőt – úgymond Szent Bernardin – akkor az ő szabad lelke Istenhez emelkedett és ez idő alatt tökéletesebb szemlélődésbe merült, mint bárki is valaha éber állapotban. Elmondhatta azért igazán a Jegyessel: „Én alszom, de a szívem vigyáz.” (Én 5,2) „Éppoly boldog alvás közben, mint ébrenlétben” – mondja erre Suarez.

Egyszerűen, míg Mária e földön élt, Szent Bernardin állítása szerint folytonosan szerette Istent: „A Szűznek elméjét a szeretet heve folytonosan fogva tartotta.” Sőt többet is mond még, hogy ti. csakis azt cselekedte, amiről tudta, hogy az tetszik az isteni bölcsességnek, és olyannyira szerette, mint amennyire szeretetére méltónak ítélte.

A módra vonatkozólag Nagy Szent Albert azt mondja és helyesen mondja: „Mária, az Isten fiának fogadásakor oly nagy szeretetet nyert, hogy puszta teremtmény nagyobbát már e földön föl sem foghat.” Azért mondja Villanovai Szent Tamás: „Ez a Szűz oly széppé lett lángoló szeretete által és miatta olyannyira megszerette őt Istene, hogy szeretetétől elragadtatva kész lett az ő méhében emberré lenni.” Azért kiáltott fel Szent Bernardin: „Ó hatalmas erénye a Szűzanyának! Íme, egy szűz leány, ki erényeivel megsebezte és elragadta az Istennek szívét!”

Mivel pedig Mária oly nagyon szerette Istenét, bizonyára mit sem kíván oly forrón tisztelőitől, mint hogy szeressék Istent, amennyire csak képesek. Folignói Boldog Angélának egyszer egyik szentáldozás után meg is mondotta ezt: „Angéla, téged megáldott az én Fiam; igyekezzél tehát szeretni őt, amint csak tudod.” Szent Brigittának is megmondta ezt a Szentséges Szűz: „Leányom, ha magadhoz akarsz engem kötözni, szeresd az én Fiamat”

Semmi mást nem kíván inkább Mária, mint látni, hogy szeretik az ő szeretettét, az ő Istenét. Azt kérdi Navarinus, miért kéri fel a Szentséges Szűz, mint az Énekek énekének jegyese, az angyalokat arra, hogy adják tudtára Urának, mily nagy szeretettel viseltetik iránta?

„Kényszerítelek titeket Jeruzsálem leányai, vigyétek hírül neki, hogy a szeretet miatt ellankadok.” (Én 5,8) Talán nem tudta Isten, hogy mennyire szereti őt? Miért kéri feltárni sebé szerelmesének, annak, ki rajta e sebet ejtette? És azt feleli, hogy az Isten szent Anyja nem Istennek, hanem nekünk akarta ezzel értésünkre adni, hogy amiként őt megsebezte, úgy bár minket is megsebezne az isteni szeretet, hogy a megsebzett megsebbezzon.

Mivel Mária istenszeretete zsarátnoktűz, azért bárki közeledjék hozzája szeretettel, mindenkit szeretetre gyűjt, és magához hasonlóvá tesz, – úgymond Szent Bonaventúra. Sziénai Szent Katalin ezért csak „Portatrix ignis,” az isteni szeretet tűzhordozójának nevezte Máriát. Ha mi is égni szeretnénk e boldogító lángokban, igyekezzünk mindig közelebb jutni a mi Anyánkhoz ima és buzgó szeretet-gerjedelmek által.

Ó, szeretet Királynője, Mária! Te szeretetre legméltóbb, legszerelmetesebb és az összes teremtményeknél jobban szeretendő! (miként Szalézi Szent Ferenc mondotta) Ó, én Anyám, te mindig lángadoztál, te csupa szeretet voltál Isten iránt, ó légy kegyes, add legalább csak egy kis szikráját e szeretetnek nekem! Te, mikor a násznép kifogyott a borból, arra kérted Fiadat: Nincs boruk!; csak miérettünk nem könyörögnél, kik híján vagyunk az Isten iránti szeretetnek, pedig olyannyira kötelesek volnánk őt szeretni? Csak ennyit mondj: Nincs szeretetük! Nyerd meg nekünk e szeretetet. Más kegyelmet nem kérünk tőled, csakis ezt, ó, Anyánk! Jézus iránti nagy szeretetedre kérlek, hallgass meg minket és könyörögj érettünk. Amen.

III. Mária felebaráti szeretete

Az Isten és a felebarátunk iránti szeretetre ugyanaz a parancs kötelez minket. Az a parancsolatunk van pedig Istentől: hogy aki szereti Istent, szeresse felebarátját is (1Jn 4,21). Ennek az oka Szent Tamás szerint az, mivel aki szereti Istent, az szereti mindazt, amit Isten szeret.

Genuai Szent Katalin így szólt egykoron Istenhez: Uram, te azt akarod, hogy szeressem felebarátomat is, de én nem tudok mást szeretni, csak téged. Isten pedig így felelt neki: Aki engem szeret, az szereti mindazt, amit én szeretek. Mivel pedig soha nem élt és élni sem fog, ki jobban szeretné Istent, mint Mária, azért sohasem volt és nem is lesz, ki jobban szeretné felebarátját, mint Mária.

Hordszéket készített magának Salamon... között szeretettel ékesítette föl Jeruzsálem leányaiért (Én 3,9.10). Ezeket az igéket P. Cornelius a Lapide így magyarázza: Mária méhe volt ez Igét hordozó hordszék és azért között szeretettel ékesítette föl Jeruzsálem leányaiért; sőt Krisztus, maga a szeretet, a legnagyobb szeretettel töltötte be a Szent Szület, hogy megsegítse mindazokat, kik hozzá folyamodnak.

Mária teljes volt szeretettel e földi életében, úgy, hogy kérés nélkül is segít a hozzá menekvőkön; így tett a kánai menyegzőn is, mikor Fiát csodára, a víznek borra változtatására kérte azzal, hogy feltárta előtte a család zavarát: Nincs boruk! (Jn 2,3). Ő, mennyire serénykedett, valahányszor felebarátjának fölsegélyezéséről volt szó! Amikor felebaráti szeretetből meglátogatja Erzsébetet: „Sietve méne a hegyes tartományba.” (Lk 1,39). De nagy szeretetét jobban s nagyobb fokban már nem tanúsíthatta volna, mint amikor szent Fiát halálra adta a mi üdvösségünkért. Szépen mondja azért Szent Bonaventúra: Úgy szerette Mária a világot, hogy egyszülött Fiát adta érte. Szent Anzelm pedig így szól: Ó, áldott az asszonyok között, ki legyőzöd az angyalokat tisztaságra nézve és a szenteket felülmúlod a kegyesség tekintetében!

Mária szeretete irántunk – Szent Bonaventúra mondja – korántsem hűlt ki vagy rövidült meg a mennyekben; sőt inkább növekedett: mivel most inkább látja mindnyájunk nyomorúságát. Azért írja a szent: Mária irgalmassága már akkor is nagy volt a nyomorultak iránt, mikor e földön járt; de sokkal nagyobb most, mikor már a mennyben uralkodik.

Szent Brigittának pedig azt mondotta egy angyal, hogy akik imádkoznak, Mária szeretete által nyerik meg a kegyelmeket: Senki sincs, ki ne nyerne Mária édességéből áhítatot általa, ha kéri. Bizony szegények volnánk, ha Mária nem imádkoznék érettünk. Jézus maga mondta egyszer Szent Brigittának: Ha Anyám imái közben nem járnának, nem volna még remény sem az irgalmasságra.

Boldog az, ki megszívleli az én tanításomat és figyelmez az én szeretetemre – úgymond az Istennek szent Anyja – hogy mások iránt gyakorolja azt az én követésemre: Boldog ember, ki engem hallgat, ki ajtómnál vigyáz naponként és várakozik ajtóm felénél. (Péld 8,34).

Nazianzi Szent Gergely azt mondja, hogy Mária vonzalmát az irgalmasság és szeretet által szerezhetjük meg leginkább. Miként Isten int minket: Legyetek irgalmasok, mint a ti Atyátok is irgalmas (Lk 6,36); úgy Mária is így szól összes gyermekeihez: Legyetek irgalmasok, miként én is, a ti Anyátok, irgalmas vagyok.

Annyi bizonyos, hogy amiként mi gyakoroljuk a szeretetet felebarátunkkal, épp oly fokban lesz részünk Jézus és Mária irántunk való szeretetében: Adjatok és adatik nektek. Mert azzal a mértékkel, amellyel ti mérték, visszaméretik nektek (Lk 6,38). Adj a szegénynek és vedd a mennyeket, – úgymond Szent Metód. Azért mondja az apostol, hogy a felebaráti szeretet boldoggá tesz mind ebben, mind a másik életben. Az ájtatosság pedig mindenre hasznos, ígérete lévén a jelen és jövő élet felől (1Tim 4,8). Aranyszájú Szent János pedig a

Példabeszédek könyve eme mondatának: Az Úrnak kölcsönöz, ki a szegényen könyörül (Péld 19,17); – magyarázatául azt mondja, hogy segítsünk tehát a szegényeken és ezzel az Isten lesz adósunkká: Ha Istennek kölcsönözünk, adósunkká tesszük.

Ó, irgalmasságnak szent Anyja, te mindenki iránt szeretettel teljes vagy, ne feledkezzél tehát meg az én nyomorúságomról se. Ajánlj engem Istennek, hisz ő mit sem tagad meg tőled. Nyerj, kérlek, számomra kegyelmet, hogy hasonló legyek hozzád szeretetben, követhessem a te Isten és felebarát iránt tanúsított szeretetedet. Amen.

IV. Mária hite

Amiként a Szentséges Szűz anyja a szeretetnek és reménynek, úgy anyja a hitnek is: Én a szép szeretet anyja vagyok és a félelemé és az ismereté és a szent reménységé. (Sir 24,24) És méltán, mondja Szent Irén, mert a kárt, melyet Éva hitetlensége okozott, Mária üttötte helyre hite által.

Megerősíti ezt Tertullian: Éva hitelt adott a kígyónak, Mária Gábielnek, amit az híven vétett, ez hitével eltörölte.

Ezért mondja Szent Ágoston, hogy Mária beleegyezését adván az Ige megtestesülésébe, hite által megnyitotta az emberek számára az eget.

Épp így beszél Richard, midőn Szent Pál eme ígéről szólván: Mert a hitetlen férfiú megszenteltetik a hívő asszony által (1Kor 7,14), így ír: Mária ez a hívő asszony, kinek hite által üdvözült Ádám, a hitetlen férfiú és nemzedéke.

Azért dicsérte Erzsébet is ezt a hitét a boldogságos Szűznek: „Boldog vagy, ki hittél, mert beteljesednek mindazok, mik neked mondattak az Úrtól.” (Lk 1,45). Szent Ágoston pedig hozzáteszi: „Boldogabb Mária Krisztus hitét vevén, mint Krisztus testét fogván.”

P. Suarez azt mondja, hogy a Szentséges Szűznek több hite volt, mint az összes embereknek és az összes angyaloknak. Láta Fiát a betlehemi istállóban, és mégis hitte, hogy ő a világ teremtője. Láta, hogy menekül Heródes elől, és mégsem szűnt meg hinni, hogy ő a királyok királya. Láta születni és hitte örökkévalóságát. Láta, hogy szegény, hogy ételre-italra szorul, és mégis hitte, hogy ő a mindenség Ura; szalmán feküdni látta, és mindenhatónak hitte. Tapasztalta, hogy nem tud beszélni sem, és hitte, hogy ő a végtelen bölcsesség. Hallotta sírását, és hitte, hogy ő a mennyek országának öröme. Láta végül Jézust megvetetten és fölfeszítve meghalni, de azért legkevésbé sem ingadozott hitében, mint mások, hanem erősen hitte Mária, hogy az ő Istene az.

Álla vala Jézus keresztje mellett az ő anyja (Jn 19,25). Ezt magyarázva így szól Szent Antonin: Állott Mária, mert fölemelte őt a hit, melyet rendületlenül megőrzött Krisztus istensége felől. Ez az oka a szent szerint annak is, miért hagynak csak egy gyertyát a nagyheti fekete zsolozsmák éneklése alatt égve.

A Szentséges Szűzre vonatkoztatja Szent Leó az Írás ez ígét: És világa nem alszik el éjjel (Péld 31,18). Valamint Izajás e szavait: A sajtót egyedül tapostam és a nemzetek közül nincs férfi velem (Iz 63,3), így magyarázza Szent Tamás: A Szűz miatt említ férfit, mivel Őbenne soha nem volt hía a hitnek.

Ekkor gyakorolta s mutatta meg Mária a legragyogóbban hitét, úgymond Nagy Szent Albert: mert nem kételkedett, bár a tanítványok kételkedtek.

Éppen ezért Máriát nagy hite miatt méltán az összes hívek világosságának mondjuk, mikor Szent Methodiussal: Fidelium fax, a hívek fáklyájának nevezzük; Alexandriai Szent Cyrillel pedig, az igaz hit királynőjének, Sceptum Orthodoxae fidei.

Az anyaszentegyház méltán tulajdonítja a Szentséges Szűznek az összes eretnokségek kivesztét, mert így imádkozik a papi zsolozsmákban: Örülj Szűz Mária, mert te egymagad megsemmisítetted az összes eretnokségeket az egész világon.

Villanovai Szent Tamás, a Szentlélek ez ígéire célozva: „Megsebesít szívemet én húgom, jegyesem ... egy szemeddel,” (Én 4,9) azt mondja, hogy ez az egy szem Máriának hite volt, mely által Istennek fölöttébb tetszett.

Szent Ildefonz így buzdít minket: „Kövessük Mária hitének pecsétjét.”

De hát miképpen kövessük Mária hitét? A hit adomány és erény egyszersmind. Istennek adománya, mert világosság, amelyet Isten áraszt a lélekre; meg erény is, ha a lélek aszerint cselekszik. A hit nemcsak abban áll, hogy tudjuk, mit kell hinnünk, hanem hogy azt

cselekedettel is megváltjuk. Azért mondja Szent Gergely: „Az hisz igazán, ki tettekkal gyakorolja, amit hisz.” És Szent Ágoston: „Azt mondod: hiszek; tedd, amit mondasz, és a hit az.”

Annak van élő hite, aki hite szerint él is: „Az én igazam pedig hitből él.” (Zsid 10,38). Így élt Mária és ebben különbözik azoktól, kik nem úgy élnek, mint amit hisznek; azért hitük is holt, mint Szent Jakab mondja: „A hit cselekedetek nélkül holt.” (Jak 2,20) Diogenes egykor embert keresett a földön: s mintha Isten is oly sok hívő között hívőt keresne. Keresztényt keresne: Kevesen vannak ugyanis, kik cselekedettel is azok; a legtöbben csak névleg keresztények.

Az ilyeneknek helyén való volna, ha azt mondanók, amit Nagy Sándor mondott egy Sándor nevű, de félénk és gyáva katonának: „Vagy nevedet, vagy erkölcsidet másítsd meg.”

Az ilyen nyomorultakat bolondokként el kellene zární, így gondolja P. Avila mester, mivel bár hiszik, hogy örök boldogság vár arra, ki jól él, és szerencsétlen örökkévalóság arra, ki gonoszul él; mégis úgy élnek, mintha ezt nem hinnék.

Azért serkent minket Szent Ágoston, hogy keresztényi szemmel nézzünk, vagyis a hit szerint nézzünk.

Szent Terézia pedig azt mondotta, hogy a hit csekély, csonka voltából születnek a bűnök.

Kérjük azért a Szentséges Szűzet, hogy hitének érdemeiért nyerjen nekünk élő hitet: „Nagyasszonyunk, növeld bennünk a hitet.”

V. Mária reménye

A hitből fakad a remény, mert Isten csak azért világosít föl minket a hit által, hogy megismerjük az ő jóságát és ígéreteit, és ennek a nyomában remény és vágy támadjon bennünk Isten bírhatása után.

Mivel Mária kitűnő fokban bírta a hit erényét, azért kitűnő fokban megvolt benne a remény is, és elmondhatta Dáviddal: „Nekem pedig jó az Istenhez ragaszkodnom, az Úristenbe helyeznem reménységemet.” (Zsolt 72,28) Mária, a Szentlélek ama hűséges jegyese, kiről írva vagyon: „Kicsoda ez, ki feljő a pusztából gyönyörűségekkel bővelkedve és az ő szerelmesére támaszkodva,” (Én 8,5), mert teljesen ment volt mindig a világ szeretésétől, úgy tekintette azt, mint pusztaságot, nem bizakodott semmiben sem, sem más teremtményben, sem a maga érdemeiben. Teljesen az isteni kegyelemre támaszkodott, egyedül abban bizakodott és azért mindinkább növekedett Istenének szeretetében.

Szép tanúságát adta a Szentséges Szűz ennek az Istenbe vetett nagy bizodalmanak elsősorban akkor, mikor észrevette, hogy Szent József mit sem tudván az ő csodálatos fogadásáról, nyugtalankodik, és azon tépelődik, hogy elbocsátja őt: „József pedig titkon akarta őt elbocsátani” (Mt 1,19). Úgy látszott, a mi vélekedésünk szerint, hogy szükséges volt akkor József előtt feltárni a titokzatos szent titkot. De nem, ő maga a világért sem akarta napfényre hozni a nyert kegyelmet; jobbnak vélte, ha ráhagyja magát az isteni Gondviselésre, bízván abban, hogy Isten majd gondoskodik az ő ártatlanságának és becsületének megvédelmezéséről.

Istenbe vetett bizodalmanak akkor is fényes bizonyítékát adta, mikor a szülés előtt állván tapasztalta, hogy Betlehemben még a legszegényebb szállásokból is kizárják, és az istállóban kénytelen szülni. „És a jászolba fekteté, mert nem vala helyük a szálláson.” (Lk 2,7) Egyetlen panaszhang sem hagyta el ajakát, hanem egészen Istenre hagyatkozott, telve bizodalommal, hogy majd csak ehelyütt is vele lesz és megsegíti őt.

Éppen így megmutatta Isten szent Anyja az isteni Gondviselés iránti nagy bizodalma akkor is, amikor Szent József közölte vele, hogy Egyiptomba kell menekülniük, mert még azon az éjjelen felkészült a hosszú útra, pedig tudta, hogy élelmiszer, pénz és kísérő nélkül kell megtenniük azt, csakis az ő kisdéd Jézusa és szegény jegyese lesz vele. „Ki fölkelvén, vevé a Gyermecket és Anyját éjjel, s elméne Egyiptomba.” (Mt 2,14) De még ennél is sokkal nagyobb bizodalma tanúsított Mária, mikor arra a kegyelemre kérte Fiát, hogy adjon bort a kánai jegyespárnak; hiszen amikor jelentette neki: Nincs boruk, azt felelte Jézus: „Mi közöm nekem és neked, asszony, még nem jött el az én óráim.” (Jn 2,4) És e válasz ellenére is, amelyből világosan megértette, hogy kérelmét megtagadta, mégis bízott az isteni jóságban, és azt mondotta a háziszolgáknak, hogy csak tegyék meg azt, amit Fia mond nekik, mert biztosra vette a kegyelmet: „Amit nektek mond, cselekedjétek.” És valóban, Jézus Krisztus megtöltötte a vizes edényeket és borrá változtatta a vizet.

Tanuljunk tehát Máriától bizodalma elsősorban az örök boldogság nagy ügyére vonatkozó dolgokban; és bár ebben a mi közreműködésünk is szükséges, mégis csakis Isten kegyelméből kell remélnünk, hogy azt elérjük; nem szabad bízunk a magunk erősségében, hanem az apostollal így kell szólnunk: Mindent megtehetek az által, ki engem megerősít. (Fil 4,13)

Szentséges Nagyasszonyom! A Bölcs azt mondja felőled, hogy a reménység Anyja vagy: Mater sanctae spei. (Sir 24,24) Az Anyaszentegyház pedig arra tanít, hogy az igaz reménység vagy: Reménységünk, üdvözöllek! Hogyan kereshetnék tehát más reménységet? Hisz Jézus után te vagy az én összes reménységem; azért miként Szent Bernát, én is úgy nevezlek: Te vagy az én reménységem egész oka. És Szent Bonaventúrával mindig így fohászkodom: Ó, hozzád kiáltok üdvé, üdvözíts, ments meg engem!

VI. Mária tisztasága

Ádám bűnbeesése után érzékeink egyre lázonganak az ész ellen, miért is a tisztaság erényének gyakorlása igen nehéz az embereknek. Jól mondja Szent Ágoston: „A tisztaságért való harcok a legkeményebbek az összes küzdelmek között, mert a háború mindennapi és a győzelem ritka.” Nem hálálhatjuk meg tehát eléggé az Úrnak, hogy Móriában a tisztaság ragyogó példáját nyújtja nekünk.

Méltán hívjuk Móriát a szűzek szűzének – úgymond Nagy Szent Albert, – mert ő volt az első, aki anélkül, hogy példát, vagy tanácsot adott volna neki, Istennek ajánlotta fel szűzességét, és így ő példát adott a szűzeknek, melyet követhessenek, amiként ezt Dávid is megjövendölte: „Utána szűzek vezettetnek a király templomába.” (Zsolt 44,15) Tanács nélkül és példa nélkül tette, azért mondja Szent Bernát: „Ki tanított meg téged, ó Szűz, arra, hogy szűzességeddel tessél Istennek és e földön angyali életet élj?” Megfelel reá Szent Szofronius: Krisztus e legtisztább szűzet választotta anyjául, hogy ő mindenkinek példaképe legyen a tisztaságban. Szent Ambrus azért a szűzesség zászlóvivőjének nevezi Móriát: Aki kibontotta a szűzesség zászlóját.

Ez a tisztaság volt oka annak is, miért mondja a Szentséges Szűzet gerliceszépnek a Szentlélek: „Szépek orcáid, mint a gerlicéi.” (Én 1,9) A tisztaságos Mária e gerlice – jegyzi meg rá Aponius.

Ezért nevezi liliomnak is: „Mint liliom a tövisek között, olyan az én barátnőm a leányok között.” (Én 2,2) Karthausi Szent Dénes megjegyzi erre, hogy azért nevezi liliomnak a tövisek között, mivel minden más szűz tövis volt, akár magára, akár másokra nézve, a Boldogságos Szűz azonban sem magára, sem másokra nézve nem volt az. Sőt, akik csak látták őt, azokban pusztá látása is tisztaságos gondolatokat és érzelmeket keltett. Megerősíti ezt Szent Tamás: „A Boldogságos Szűznek a szépsége tisztaságra serkentette azokat, kik látták.”

Azt mondja Szent Jeromos, hogy Szent József valószínűleg a Móriával való társalkodás folytán maradt meg szűzi tisztán; és amikor Helvidius tagadta Móriának szűzességét, így írt ellene: „Te azt mondd, hogy Mária nem maradt meg szűznek; nos, én többet kérek ki magamnak, még azt is mondom, hogy maga Szent József is Mária által volt szűz.”

Egy hírneves író azt mondja, hogy a Boldogságos Szűz olyannyira szerette ezt az erényt, hogy megőrzése kedvéért még istenanyai méltóságáról is lemondott volna. És mintha ezt árulnák el ama szavai is, melyeket az arkangyalnak feleletül adott: „Miképp leszen ez, holott férfit nem ismerek?” (Lk 1,34) Valamint ama igéi is, melyeket végül mondott: Legyen nekem a te igéd szerint. Kifejezte ugyanis ezzel azt, hogy csakis abba egyezik bele, amit az angyal neki mondott, hogy anyává lesz, de nem másképpen, hanem csakis a Szentlélek műve által.

Szépen mondja Szent Ambrus: „Aki megtartotta tisztaságát, angyal; aki elvesztette azt, ördög.” Hogy a tiszták angyalokká lesznek, az Úr is mondotta: „És lesznek, mint Istennek angyalai.” (Mt 22,30) A tisztátalanságot pedig gyűlöli Isten, mint az ördögöt. Szent Remigius azt mondja, hogy a felnőttek legnagyobb része ennek a bűnnek következtében kárhozik el.

És ritkán győzedelmeskedünk e bűn fölött, mint főntebb Szent Ágoston mondotta. De miért ritkán? Azért, mert nem használjuk a győzelemhez szükséges eszközöket. A lelkiélet mesterei Bellarminnal három eszközt ajánlanak: Böjt, a veszedelmek elkerülése és az imádság.

A böjt alatt az önsanyargatásokat értjük, főleg pedig a szemek és ízlés sanyargatását. Bár a Szentséges Szűz Mária telis teli volt Isten szent kegyelmével, mégis igen sanyargatta szemeit, mindig lesütve tartotta, senkire merően nem nézett, miként ezt Szent Epifánusz és Damascén Szent János mondják; és hozzáteszik, hogy kisdéd-korától fogva oly szemérmes és szerény volt, hogy mindenkit bámulatra ragadott. Ezért jegyzi meg Szent Lukács is, hogy amikor meglátogatta Szent Erzsébetet: sietve méne, nehogy hosszasan házon kívül lássák.

Étel dolgában pedig, mint Filibert beszéli, Mária már csecsemőkorában is csak egyszer szopott napjában, amint azt egy Felix nevű remete látomásaiból tudjuk. Turi Szent Gergely pedig afelől tanúskodik, hogy egész életén át mindig böjtölt. Szent Bonaventúra pedig azt állítja, hogy Mária soha akkora kegyelmet nem talált volna, ha étel dolgában a legmértékletesebb nem lett volna; mert a kegyelem és mértéktelenség nem szenvedik egymást. Egyszóval oly önmegtagadó volt Mária, hogy reáillik: „Kezeimről mirha csepegett.” (Én 5,5)

A második eszköz az alkalmak kerülése: „Aki pedig óvakodik a töröktől, bátorságban él.” (Péld 11,15) Azért mondotta Néri Szent Fülöp: Az érzékiség elleni harcban csak a félénkek győznek, vagyis akik futnak az alkalmak elől. Mária amennyire csak tehette, menekült az emberek szemei elől, ezért írta Szent Lukács, hogy Erzsébet látogatására sietve méne a hegyes tartományba. Egy író megjegyzi, hogy a Szentséges Szűz, mielőtt Erzsébet megszült, visszatért; és ez valószínűnek látszik, mert az evangélista így ír: „Mária pedig nála maradt mintegy három hónapig, azután visszatért házába. Azonban Erzsébet szülésének ideje elérkezék és fiat szüle.” (Lk 1,56,57) És miért nem várta meg a szülést? Hogy elkerülje a sok beszélgetést és látogatást, melyek a szülés miatt okvetlenül bekövetkeztek.

Harmadik eszköz az imádság. „És megtudván, hogy különben magamat meg nem tartóztathatom, hanem ha Isten adja... az Úrhoz járultam és könyörögtem neki.” (Bölcs 8,21) A benedekrendi Szent Erzsébetnek kijelentette a Szentséges Szűz, hogy egyetlen erény birtokába sem jutott nagy erőfeszítés és folytonos ima nélkül.

Azt mondja Damascén Szent János, hogy Mária: „tiszt és tisztaságkedvelő,” azért nem szenvedheti a tisztátalanokat. De aki hozzá menekül, biztosan megmenekül ettől a kintől, hacsak kiejti is szent nevét telve bizalommal. Tiszteletreméltó Avila János ki is mondja, hogy sokan győzedelmeskedtek már, kiket a tisztaság ellen kísértett az ördög, a szeplőtelenül fogantatott Mária tisztelete által.

Ó, Mária, te tisztaságos galamb, hányan szenvednek a pokolban e bűn miatt.

Nagyasszonyom, ments meg engem, tedd, hogy a kísértések idején mindenkor hozzád folyamodjam és segítségül hívjalak, mondván: Mária, Mária segíts. Amen.

VII. Mária szegénysége

Szerelmes Megváltónk, hogy minket a világi javak megvetésére tanítson, szegény akart lenni e földön. „Gazdag lévén, tiérettetek szegénnyé lőn, hogy az ő szegénysége által ti gazdagok legyetek,” (2Kor 8,9) úgymond Szent Pál. Azért buzdítja Jézus Krisztus az őt követni akarókat: „Ha tökéletes akarsz lenni, akkor menj el, add el, amid vagy, és oszd a szegényeknek, – azután jöjj és kövess engem.” (Mt 19,21)

Lássuk most a legtökéletesebb tanítványt, Máriát, miként követte az ő példáját. P. Canisius mondja, hogy Mária igen kényelmesen élhetett volna a szüleitől reámaradt örökségből, de nagyra becsülve a szegénységet, magának csak keveset tartott meg, a többit pedig elalimizsnálkodta a templomban és a szegények között.

Sokan állítják, hogy Mária a szegénységre is fogadalmat tett; egyszer ugyanis kijelentette Szent Brigittának: „Kezdetől megfogadtam szívemben, hogy soha semmit nem bírok e világon.” A napkeleti bölcsek ajándékai bizonyosan értékesek voltak, de mind kiosztotta a szegények között, mint Szent Bernát mondja: „A mágusok által neki felajánlott nem csekély aranyat, mint királyi fenségükhöz illett, nem tartotta meg magának, hanem József útján a szegények közt kiosztotta.” (Ap. Par. 1. c.) És hogy mily hamarosan széjjel osztotta a szegények között Isten szent anyja a felajánlott adományokat, azt abból is következtethetjük, hogy a templomban nem bárányt mutatott be, miként azt a gazdagabbak tették: „A fiúért bárányt vigyen,” (Kiv 12,6) hanem két galambfiókát vagy gerlét áldoztak, mit egyedül csak a szegények tettek: „Hogy áldozatot adjanak aszerint, mint megmondatt az Úr törvényében, egy pár gerlicét, vagy két galambfiat.” (Lk 2,24) Mindent, amim csak volt, a szegényeknek adtam, a ruhán és silány eledelen kívül mit sem tartottam meg magamnak – mondta maga Mária Szent Brigittának.

Csupán a szegénység iránti szeretetéből nem restellett egy szegény mesteremberhez, Szent Józsefhez menni férjhez és életét Szent Bonaventúra szerint kezeinek munkájából, fonásból és varrásból fenntartani. Egy angyal Mária felől kijelentette Szent Brigittának: „A világi javakat csak sárnak tekintette.” Egyszóval mindig szegényesen élt és szegényesen is halt, mert nem tudjuk, hogy holta után mást hátrahagyott volna, mint két szegényes ruháját, melyet Metafrastes és Niceforus szerint annak a két nőnek hagyott, kik életében szolgáltak neki.

„Aki szereti a kincset, sohasem lesz szent,” – mondja Néri Szent Fülöp. Szent Terézia pedig tovább szövi e gondolatot: „Igazságos büntetés, hogy aki veszendők után szalad, velük együtt vesszék.” A szegénység erénye ellenben, ugyancsak e szent szerint, olyan jó, mely minden más jót magában foglal. Ez pedig Szent Bernát szerint nemcsak a pusztaszegettségben, hanem a szegénység szeretetében áll. „Nem a szegénység, hanem a szegénység szeretete az erény.”

Azért mondotta Jézus Krisztus: „Boldogok a lelki szegények, mert övék a mennyek országa (Mt 5,3). Boldogok, mert akik mit sem akarnak Istentől kívül, Istentől minden jót fölhalálnak; sőt a szegénység mellett már e földön is mennyországba lépnek, mint fölhalálta Szent Ferenc, azért mondotta: „Én Istentem és mindenem.”

„Szeressük tehát ezt az egyetlen jót, melyben megvan minden jó,” miként Szent Ágoston int minket. És kérjük az Urat Szent Ignáccal: „Egyedül szeretetedet add nekem a te szent kegyelmeddel és eléggé gazdag vagyok.”

Mikor pedig a szegénység kínossá válik, vigasztaljon minket az a tudat, hogy Jézus és Szentséges Anyja is szegények voltak. „A szegény igen megvigasztalódhatik Mária szegénysége és a szegény Jézus láttára” – úgymond Szent Bonaventúra.

Ó, szentséges Anyám, igazán és jól mondtad, hogy Istentől van minden öröme: „És örvendez lelkem az én Üdvözítő Istentemben.” Hiszen már e földön sem kívántál, már itt sem szerettél egyéb jót, csak Istent. „Vonj engem magad után” Nagyasszonyom, hogy lábbal

tapodjam e világot és törekedjem szeretni az egyedüli Jót, mely egyedül méltó a szeretetre.
Amen.

VIII. Mária engedelmissége

Az engedelmisség erénye iránt táplált szeretete volt az, mely Máriát arra bírta, hogy Gábiel követségekor magát nem másnak, hanem szolgálóleánynak mondotta: „Íme, az Úr szolgálóleánya.” Valóban hűséges szolgálóleány, mondja Villanovai Szent Tamás, ki soha se tettel, se gondolattal nem ellenkezett Urával, hanem megfosztotta magát minden önös akaratától, mindig és mindenben engedelmeskedett az isteni akaratnak.

Mária maga is kifejezte, hogy az ő engedelmissége igen tetszett Istennek, hisz azt mondja: „Megtekintette szolgálójának alázatosságát.” Mert éppen abban áll a szolgáló alázatossága, hogy kész Urának engedelmeskedni. Azt mondja Szent Ágoston, hogy az Isten szent Anyja engedelmissége által tette ismét jóvá azt a kárt, melyet Éva engedetlensége által okozott: Miként az engedetlen Éva a halál oka lett mind magára, mind az egész emberi nemre nézve, épp így az engedelmes Mária az üdvösség oka lett mind magára, mind az egész emberi nemre nézve.

Mária engedelmissége sokkal tökéletesebb volt, mint a többi szenteké; minden ember ugyanis a rosszra hajlandó az eredendő bűn következtében, és így mindnyájan érzik a jó cselekedetek gyakorlásával járó nehézségeket, de nem így a Boldogságos Szűz, mert mint Szent Bernardin mondja: A Boldogságos Szűzben nem volt semmiféle késleltető, éppen ezért egészen készséges volt a Szentlélek minden indításakor.

Mivel tehát Mária ment volt az eredendő bűntől, nem érzett magában semmi akadályt az Isten iránt való engedelmisség tekintetében; hanem mintegy kerék volt indulásra készen minden isteni sugallatra: és ezért egyebet sem tett e földön – úgymond ugyancsak Szent Bernardin – mint egyes egyedül arra gondolt és azon fáradozott, hogyan tetszethet Istennek.

Róla van megírva: „Lelkem olvadozott, midőn szerelmesem szóla.” (Én 4,6) Mert mint Richard megjegyzi: a Szentséges Szűz lelke, a szeretet hevében megolvadt ércömeg volt, és így az Isten akaratával egyező bármely alakot fölvehette.

Mária tényekkel is szépen kimutatta, hogy mily készséges az engedelmisségre, először is akkor, mikor Istennek akarván tetszeni, engedelmeskedett a római császárnak, és megtette a 90 kilométernyi utat Betlehembe, télen, áldott állapotban és oly szegény sorban, hogy egy istállóban kényszerült megszülni. Éppen ily készségesen engedelmeskedett Szent Józsefnek, mikor az közölte vele, hogy még azon éjjel hosszú és fárasztó útra kell kelniük, és Egyiptomba menekülniük. Silveira fölveti a kérdést, hogy miért részesült Szent József a kinyilatkoztatásban, hogy ti. Egyiptomba meneküljön, és nem a Boldogságos Szűz, holott neki sokkal többet kellett kiállnia! És ezt feleli: Nehogy a boldogságos Szűz megfosztódjék az engedelmisség egy alkalmától, mint amelyre fölöttébb kész volt.

De hősie engedelmisségének legfényesebb jelét adta akkor, mikor az Isten szent akaratára iránt való engedelmisségből följánlotta Fiát a halálra és pedig oly állhatatossággal, hogy Szent Ildefonz szavai szerint, ha a hóhérok hiányoztak volna, kész lett volna önmaga is fölfeszíteni szent Fiát: Azért, mikor az evangéliumi asszony az Üdvözítő beszédének hallatára felkiáltott: „Boldog a méh, mely téged hordozott,” Jézus így felelt: Sőt inkább boldogok, kik Isten ígét hallgatják és megtartják azt. (Lk 11,27) Tiszteletreméltó Béda erre nézve azt írja, hogy Mária sokkal boldogabb lett, mikor engedelmeskedett Isten szent akaratának, mint midőn ugyanannak az Istennek szentséges Anyjává lett; boldog, mert a megtestesülő Igének szolgálójává lett; de sokkal boldogabb, mert az ő szeretésének örökre öre maradt.

Ez az oka, miért szereti a Szentséges Szűz azokat, kik kedvelik az engedelmisséget. Egy Accorso nevű ferences testvérnek cellájában megjelent egyszer: de annak éppen akkor hirtelen el kellett mennie egy beteg gyóntatására és engedelmisségből el is ment; és íme, visszatérvén, még mindig szobájában lelte Máriát; megvárta őt, és igen megdicsérte engedelmisségét.

Ellenben igen megkorholt egy másik szerzetest, aki, mikor ebédre csöngettek, nem szakította félbe áhítatgyakorlatát. Szent Brigittával pedig egyszer azok biztonságáról beszélgettek, akik engedelmesek lelki atyjuknak, s így szólt: Az engedelmisség mindenkit bevezet a dicsőségbe. Néri Szent Fülöp pedig azt szokta volt mondani, hogy Isten nem kér számadást tőlünk afelől, amit engedelmisségből teszünk, hisz ő mondotta: „Aki titeket hallgat, engem hallgat, és aki titeket megvet, engem vet meg.” (Lk 10,16) Az Isten szentséges Anyja kijelentette Szent Brigittának: Engedelmisségem jutalmául olyan nagy kegyelmet nyertem Istentől, hogy nincs oly szennyos bűnös, ki, ha hozzám folyamodik a javulás erősfogadásával és töredelmes szívvel, bocsánatot ne nyerne.

Királynénk és Anyánk! Kérd Jézust érettünk és engedelmisséged érdemeiért nyerd meg nekünk, hogy hűségesen engedelmeskedjünk az ő szent akaratának és lelki atyánk parancsainak. Amen.

IX. Mária béketűrése

E föld az érdemgyűjtés helye, joggal nevezhetjük tehát a siralom völgyének, mert itt minden embernek szenvednie kell, és csakis béketűrésünk által juthat el lelkünk az örök életre, miként Urunk is mondotta: Béketűrésben bírátok lelketeket. (Lk 21,19)

Isten a Szentséges Szűz Máriát az összes erények példaképéül adta, de főképpen mégis a béketűrésre. Szalézi Szent Ferenc Jézus Krisztusnak a kánai menyegzőn adott feleletére célozva azt mondja, hogy a Szentséges Szűznek adott eme felelete: „Mi közöm nekem és neked asszony hozzá,” mintegy lekicsinylése volt az ő kérésének; de csakis azért, hogy Szentséges Anyjának békés tűrését így például állíthassa elénk.

De minek a felsorolás? Hisz Máriának egész élete folytonos béketűrés volt, mert mint az angyal kijelentette Szent Brigittának, a Szentséges Szűznek mindig volt valami szenvednivalója: Miként a rózsza tövisek között szokott fölnevelkedni, úgy e tisztelendő Szűz is e világon a keserűségek közepette növekedett.

Már a Megváltó kínjai iránti részvéte is a béketűrés vértanújává avatta; azért mondja Szent Bonaventúra: Keresztre feszített foganta a keresztre feszítettet. Már említettem, mikor Mária fájdalmairól beszéltem, hogy mily sokat kiállott Egyiptomba utazása és ottléte alatt, valamint az idő alatt, melyet szent Fiával Názáretben töltött. Legyen azért elég megemlékeznünk egyes egyedül a Kálvárián haldokló Jézusról, s kísérjük figyelemmel, mit tett ott Mária, és ebből eléggé fölismerhetjük azt, hogy mily állhatatos és magasztos volt az ő béketűrése.

„Álla Jézus keresztye mellett az ő Anyja.” Ekkor lett ő eme béketűrésnek érdeméből a mi anyánkká, hogy a kegyelem életére szüljön minket. Anyánkká lett Mária, mondja Nagy Szent Albert, együttérzésével, szenvedésével szült minket fiaivá.

Ha tehát Mária valódi gyermekei akarunk lenni, kell, hogy követni igyekezzünk őt a béketűrésben. Ugyan mi által szerezhetünk több érdemet e földön és dicsőséget a másokban, mint a szenvedéseink békés eltűrése által, mondja Szent Cyprián.

Ozeásnál mondja Isten: Besövényezem a te utadat tövisekkel. (Oz 2,6) És Szent Gergely hozzáteszi: A választottak útjai tövisekkel vannak sövényezve.

Miként a tövises sövény megőrzi a szőlőt, úgy Isten is viszontagságokkal veszi körül az ő szolgálait, hogy a földhöz ne tapadjanak. Szent Cyprián ennek alapján arra a következtetésre jut, hogy a béketűrés az, mely a bűnöst megszabadítja a pokoltól. A béketűrés tart meg minket. És a béketűrés az, mely szentekké tesz. A béketűrés pedig a tökéletességre viszi a cselekedetet. (Jak 2,4) Ez ad erőt nekünk, hogy békén viseljük el a keresztek és mindent, amit Isten csak reánk bocsát, úgymint a betegségeket, szegénységet, stb., valamint az emberek okozta üldözéseket, sérelmeket stb.

Szent János az összes szenteket pálmával kezükben látta, a pálma pedig a vértanúság jele. Ezek után láték nagy sereget... pálmákkal kezükben; (Jel 7,9) jeléül annak, hogy mindazoknak, kik a fölnöttek közül üdvözlnek, akár vérük ontásával, akár béketűrésük által vértanúkká kell lenniük.

Igazán felkiálthatott tehát örömeiben Szent Gergely: Vas-kínzószerszámok nélkül is vértanúkká lehetünk, csak őrizzük meg a béketűrést. Ha ez élet kínjait elszenvedjük, Szent Bernát mondásaként: türelmesen, készségesen és örömmel, ó akkor mily nagy jutalom vár reánk az égben az Istenért elszenvedett összes kínokért!

Ez lelkesítette az apostolt: Ami most a nyomorúságunkban egy szempillantásnyi és könnyű, a dicsőségnek mód felett örökkévaló nagyságát eszközli bennünk. (2Kor 4,17)

Szép intelmeket adott nekünk erre vonatkozólag Szent Terézia: Aki átkarolja a keresztet, nem érzi azt. És ismét: mihelyt eltökéljük magunkat a szenvedésre, megszűnnek a kínok. Mikor pedig igen reánk nehezdednek a keresztek, folyamodjunk Máriához, kit az anyaszentegyház a

szomorúak vigasztalójának nevez. Damascén Szent János szerint pedig: Ő az összes fájdalmas szívek orvossága.

Ó én édességes Nagyasszonyom! Te ártatlan létedre oly béketűréssel szenvedtél, és én, pokolra méltó bűnös még vonakodnék szenvedni? Anyám, minden erőmből e kegyelemért esdek hozzád, nem azért, hogy megszabaduljak a keresztektől, hanem, hogy béketűréssel elszenvedjem. Jézus iránt való szeretetedre kérlek, nyerd meg számomra e kegyelmet Istentől: és bizodalommal remélem.

X. Mária imádságszeretete

A Boldogságos Szűznél tökéletesebben még egyetlen lélek sem követte Megváltónk e nagy intelmét: „Szükség mindenkor imádkozni és meg nem szünni.” (Lk 18,1) Senki mástól jobb példát nem vehetünk és inkább el nem tanulhatjuk annak szükségét, hogy az imádságban állhatatoskodnunk kell, mint Máriától, úgymond Szent Bonaventúra: „Mária példát adott, melyet követni kell és tőle meg nem szünni.”

Nagy Szent Albert is tanúsítja, hogy Isten szentséges Anyja az imádság erényében Jézus Krisztus után a legtökéletesebb volt, sokkal tökéletesebben gyakorolta, mint az összes szentek, akik valaha éltek s még élni fognak. Elsősorban azért, mert imája szakadatlan és állhatatos volt. Ugyanis életének első pillanatától fogva és egész életén át elméje tökéletes használatának örvendett és ennek következtében imádkozott is.

Éppen azért, hogy imaéletét minél tökéletesebbé tegye, már mint hároméves leányka a templom magányában kívánt elrejtőzni. A templomban ugyanis három különböző idő volt az imádságra rendelve, sőt miként Szűz Szent Erzsébetnek maga megmondotta, mindig fölkelt éjféltkor és elment a templomba, hogy az oltár előtt imádkozzék.

Ugyane célból, miként Gerson mondja, hogy ti. Jézus kínszenvedéséről mindenkor elmélkedhessék, gyakran fölkereste születése, kínszenvedése és eltemetése helyét.

Ezenfölül imájában teljesen fegyelmezett elméjű volt, mentes minden elszórakozástól és minden rendetlen vonzalomtól. Karthausi Szent Dénes mondja: „A Szent Szűz elméjét nem zavarta semmiféle rendetlen gerjedelem, a szemlélődés világosságától nem vonta el őt semmiféle szórakozottság, sem bármi külső elfoglaltság.”

És éppen, mert oly szeretettel viseltetett a Szentséges Szűz az imádság iránt, olyannyira szerette a magányt, hogy mint Szent Brigittának mondotta, időközönként még szent szüleitől is elvált.

Szent Jeromos Izajás ez igéire: „Íme, egy Szűz fogan és fiat szül és neve Emánuelnek fog hívatni” (Iz 7,14) érdekes megjegyzést tesz, és azt mondja, hogy a Virgo szó zsidó eredetije tulajdonképpen visszavonult – elzárkózott Szüzet jelent; így tehát már a próféta megjövendölte Máriának magány-szeretétét.

Azt mondja Richard, hogy az angyal is azért üdvözölte így: „Az Úr teveled!” mert a magányt fölöttébb szerette.

Azért állítja Ferreri Szent Vince is, hogy Isten Szentséges Anyja soha ki nem ment a házból, hacsak a templomba nem: és akkor is fegyelmezett elmével ment, szemeit pedig mindig a földre sütötte. Azért ment sietve Erzsébet látogatására is, hogy ebből Szent Ambrus szerint megtanulhassák a szüzek, miként kell kerülniük a nyilvánosságot.

Szent Bernát azt állítja, hogy Mária az imádság és magány szeretete miatt mindig kerülni igyekezett minden érintkezést, beszélgetést az emberekkel. Ezért a Szentlélek is gerlicének nevezi: „Szépek orcáid, mint a gerlicéi.” (Én1,9) A gerlice magányosan él és az Istennel való egyesülést jelenti. A Szentséges Szűz oly magányosan élt e világon, mintha csak remeteségben élt volna, azért mondatik róla: „Kicsoda ez, ki feljő a pusztából, mint füstoszlop?” (Én 3,6) Rupert apát pedig e megjegyzést fűzi hozzá: „Mint ilyen jöttél föl a pusztából, remetelelkületű lévén.”

Azt mondotta Philo, hogy Isten nem beszél a lélekkel egyebütt, csakis a magányban: „Dei sermo amat deserta.” Jóságos Istenünk is megmondta ezt Ozeás által: „A pusztába viszem őt és szívéhez szólok.” (Oz 2,14) Ezért kiáltott föl Szent Jeromos: „Ő szent magány, hol Isten családisan elbeszélget és társalog az övéivel!” Miért? „Mert – úgymond Szent Bernát – a magány és a magányban honoló csend, mintegy kényszerítik a lelket, hogy gondolataival elhagyja a földet és a mennybéli javakról elmélkedjék.”

Szentséges Szűz, nyerd meg számunkra az imádság és magány szeretetét, hogy elszakadva a földiektől, menten a teremtmények szeretetétől, epedhessünk Isten után a mennyekbe, hol reméljük őt majdan látni, mindenkor dicsérni és a te Fiad Jézussal téged mindörökké dicsőíteni. Amen.

„Jöjjetek át hozzám mindnyájan, kik engemet kívántok és gyümölcseimmel teljete be.”
(Sir 24,26) Mária gyümölcsei az ő erényei.

Sem előttem nem volt tehozzád hasonló.

Sem utánad nem jött tehozzád hasonló.

Úr Krisztusnak csak egyedül Te tetszettél példa nélkül.

(Sedulius.)